

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)
της 5ης Ιουνίου 1997 *

Στην υπόθεση C-56/96,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση του Raad van State van België προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ, με την οποία ζητείται, στο πλαίσιο της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου μεταξύ

VT4 Ltd

και

Vlaamse Gemeenschap,

παρισταμένων των

Intercommunale Maatschappij voor Gas en Elektriciteit van het Westen (Gaselwest) κ.λπ.,

Vlaamse Uitgeversmaatschappij NV (VUM),

Integan Intercommunale CV κ.λπ.,

Vlaamse Televisie Maatschappij NV (VTM),

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

η έκδοση προδικαστικής απόφασεως ως προς την ερμηνεία της οδηγίας 89/552/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 3ης Οκτωβρίου 1989, για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων (ΕΕ L 298, σ. 23),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους G. F. Mancini, πρόεδρο τμήματος, J. L. Murray, K. N. Κακούρη, P. J. G. Kartheyn (εισηγητή) και H. Ragnemalm, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: C. O. Lenz

γραμματέας: H. von Holstein, βοηθός γραμματέας,

λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η VT4 Ltd, εκπροσωπούμενη από τον D. Vandermeersch, δικηγόρο Βρυξελλών,

— η Vlaamse Gemeenschap, εκπροσωπούμενη από τους E. Brewaeys και J. Stuyck, δικηγόρους Βρυξελλών,

— η Vlaamse Televisie Maatschappij NV (VTM), εκπροσωπούμενη από τον L. Neels, δικηγόρο Αμβέρσας, και τον F. Herbert, δικηγόρο Βρυξελλών,

- η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον E. Röder, Ministerialrat στο Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομίας, και την S. Maab, Regierungsrätin στο ίδιο υπουργείο,

- η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την C. de Salins, υποδιευθύντρια στη διεύθυνση νομικών υποθέσεων του Υπουργείου Εξωτερικών, και τον P. Martinet, γραμματέα εξωτερικών υποθέσεων στην ίδια διεύθυνση,

- η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον B. J. Drijber, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις προφορικές παρατηρήσεις της VT4 Ltd, εκπροσωπούμενης από τον D. Vandermersch, της Vlaamse Gemeenschap, εκπροσωπούμενης από τους E. Brewaeys και J. Stuyck, της Vlaamse Televisie Maatschappij NV (VTM), εκπροσωπούμενης από τον F. Herbert, και της Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τον B. J. Drijber, κατά τη συνεδρίαση της 12ης Δεκεμβρίου 1996,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 6ης Φεβρουαρίου 1997,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με απόφαση της 14ης Φεβρουαρίου 1996, που περιήλθε στο Δικαστήριο στις 26 Φεβρουαρίου 1996, το Raad van State van België υπέβαλε, δυνάμει του

άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΚ, προδικαστικό ερώτημα ως προς την ερμηνεία του άρθρου 2 της οδηγίας 89/552/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 3ης Οκτωβρίου 1989, για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων (ΕΕ L 298, σ. 23, στο εξής: οδηγία).

- 2 Το ερώτημα αυτό ανέκλυσε στο πλαίσιο προσφυγής ακυρώσεως που άσκησε η VT4 Ltd (στο εξής: VT4) κατά της αποφάσεως που εξέδωσε στις 16 Ιανουαρίου 1995 ο Υπουργός Πολιτισμού και Τοπικών Υποθέσεων Βρυξελλών της Φλάνδρας (στο εξής: υπουργική απόφαση), με την οποία απαγορεύθηκε η πρόσβαση του τηλεοπτικού προγράμματος της VT4 στο δίκτυο τηλεοπτικών μεταδόσεων.
- 3 Το άρθρο 2 της οδηγίας, το οποίο περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο II, που επιγράφεται «Γενικές διατάξεις», προβλέπει τα εξής:

«1. Κάθε κράτος μέλος μεριμνά ώστε όλες οι τηλεοπτικές εκπομπές που μεταδίδονται:

— από ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς που υπάγονται στη δικαιοδοσία του ή

— από ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς που χρησιμοποιούν μια συχνότητα ή το δυναμικό δορυφόρου που παραχωρήθηκε από αυτό το κράτος μέλος ή μια ανοδική σύνδεση προς δορυφόρο εγκατεστημένη σ' αυτό το κράτος μέλος, μολονότι δεν υπάγονται στη δικαιοδοσία κανενός κράτους μέλους,

να τηρούν το δίκαιο το οποίο ισχύει σ' αυτό το κράτος μέλος για τις εκπομπές που απευθύνονται στο κοινό.

2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την ελευθερία λήψεως και δεν εμποδίζουν την αναμετάδοση στο έδαφός τους των τηλεοπτικών εκπομπών που προέρχονται από άλλα κράτη μέλη, για λόγους που εμπίπτουν σε τομείς τους οποίους συντονίζει η παρούσα οδηγία (...).»

- 4 Από τη δικογραφία της κυρίας δίκης προκύπτει ότι, δυνάμει δύο διαταγμάτων της Φλαμανδικής Κυβερνήσεως και, συγκεκριμένα, ενός διατάγματος της 28ης Ιανουαρίου 1987, το οποίο αφορά, μεταξύ άλλων, την έγκριση των ιδιωτικών τηλεοπτικών οργανισμών (*Belgisch Staatsblad* της 19ης Μαρτίου 1987), και ενός διατάγματος της 12ης Ιουνίου 1991, για τη ρύθμιση των διαφημίσεων και των χορηγιών στο ραδιόφωνο και την τηλεόραση (*Belgisch Staatsblad* της 14ης Αυγούστου 1991) (στο εξής: διατάγματα της Φλαμανδικής Κυβερνήσεως), η *Vlaamse Televisie Maatschappij NV* (στο εξής: *VTM*) κατέχει, εντός της Φλαμανδικής Κοινότητας, μονοπωλιακή θέση τόσο στον τομέα της εμπορικής τηλεοράσεως όσο και στον τομέα των τηλεοπτικών διαφημίσεων.
- 5 Κατά το άρθρο 10, παράγραφος 1, 2^ο, του διατάγματος της Φλαμανδικής Κυβερνήσεως της 4ης Μαΐου 1994, σχετικά με τα ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά δίκτυα και την άδεια που απαιτείται για την εγκατάσταση και την εκμετάλλευσή τους και σχετικά με την προώθηση της μεταδόσεως και παραγωγής των τηλεοπτικών προγραμμάτων (*Belgisch Staatsblad* της 4ης Ιουνίου 1994, στο εξής: διάταγμα για τα καλωδιακά δίκτυα), οι εκμεταλλεζόμενες καλωδιακά δίκτυα επιχειρήσεις οφείλουν να μεταδίδουν συγχρόνως και στο σύνολό τους τα προγράμματα της *VTM*, που είναι η μόνη ιδιωτική εταιρία στην οποία έχει χορηγηθεί άδεια από τη Φλαμανδική Κυβέρνηση.
- 6 Το άρθρο 10, παράγραφος 2, του διατάγματος σχετικά με τα καλωδιακά δίκτυα ορίζει τα εξής:

«Υπό την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 1, οι εκμεταλλεζόμενες καλωδιακά δίκτυα επιχειρήσεις μπορούν να αναμεταδίδουν, μέσω των ραδιοφωνικών ή τηλεοπτικών τους δικτύων, τα ακόλουθα προγράμματα:

(...)

4° τα ραδιοφωνικά και τηλεοπτικά προγράμματα των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών στους οποίους έχει χορηγηθεί άδεια από την κυβέρνηση κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης άλλου από το Βέλγιο, υπό την προϋπόθεση ότι ο οικείος ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός υπόκειται, εντός του εν λόγω κράτους μέλους, στον έλεγχο που ασκείται εκεί επί των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών που απευθύνονται στο κοινό του εν λόγω κράτους μέλους και ότι ο έλεγχος αυτός αφορά πράγματι την τήρηση των διατάξεων του ευρωπαϊκού δικαίου, ιδίως όσον αφορά τα δικαιώματα του δημιουργού και τα συγγενικά δικαιώματα καθώς και τις διεθνείς υποχρεώσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και υπό την προϋπόθεση ότι ο οικείος ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός και τα προγράμματα που αυτός μεταδίδει δεν θέτουν σε κίνδυνο τη δημόσια τάξη, τα χρηστά ήθη και τη δημόσια ασφάλεια εντός της Φλαμανδικής Κοινότητας.

(...).»

- 7 Η VT4, η οποία εδρεύει στο Λονδίνο, είναι μια εταιρία ιδρυθείσα σύμφωνα με το αγγλικό δίκαιο, της οποίας η κύρια δραστηριότητα είναι η μετάδοση ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών προγραμμάτων. Όλες οι μετοχές της VT4 ανήκουν στην εταιρία λουξεμβουργιανού δικαίου Scandinavian Broadcasting Systems SA (SBS). Οι βρετανικές αρχές έχουν χορηγήσει στην εταιρία αυτή μια «non-domestic satellite licence».
- 8 Τα προγράμματα της VT4 απευθύνονται στο φλαμανδικό κοινό. Τα προγράμμάτα της μεταδίδονται στην ολλανδική γλώσσα ή με ολλανδικούς υποτίτλους. Το τηλεοπτικό σήμα αποστέλλεται προς τον δορυφόρο από το έδαφος του Ηνωμένου Βασιλείου. Στο Nossegem (που βρίσκεται στη Φλάνδρα, στο Βέλγιο), η VT4 διαθέτει μια «θυγατρική», όπως την αποκαλεί, η οποία διατηρεί επαφές με επιχειρήσεις που διαφημίζονται μέσω αυτής και με εταιρίες παραγωγής. Στο Nossegem συγκεντρώνονται επίσης οι πληροφορίες για τις ειδησεογραφικές εκπομπές.
- 9 Με την υπουργική απόφαση, ο Υπουργός Πολιτισμού και Τοπικών Υποθέσεων Βρυξελλών της Φλάνδρας απαγόρευσε την πρόσβαση του τηλεοπτικού προγράμματος της VT4 στο δίκτυο τηλεοπτικών μεταδόσεων. Η απόφαση

αυτή στηρίζεται σε δύο κυρίως επιχειρήματα. Πρώτον, η VT4 δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 10, παράγραφος 1, 2°, του διατάγματος για τα καλωδιακά δίκτυα, διότι δεν έχει λάβει άδεια ως ιδιωτικός τηλεοπτικός οργανισμός ο οποίος απευθύνεται σε ολόκληρη τη Φλαμανδική Κοινότητα. Συγκεκριμένα, η VTM είναι ο μόνος οργανισμός στον οποίο έχει δοθεί άδεια. Ακολούθως, η VT4 δεν μπορεί να θεωρηθεί ως ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός στον οποίο έχει δοθεί άδεια από άλλο κράτος μέλος, αφού, στην πραγματικότητα, πρόκειται για φλαμανδικό οργανισμό, ο οποίος εγκαταστάθηκε σε άλλο κράτος μέλος προκειμένου να εκφύγει του πεδίου εφαρμογής της νομοθεσίας της Φλαμανδικής Κοινότητας. Ακόμη κι αν γινόταν δεκτό ότι η VT4 είναι βρετανικός ραδιοτηλεοπτικός σταθμός, ούτε αυτό θα αρκούσε για την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 10, παράγραφος 2, 4°, του διατάγματος για τα καλωδιακά δίκτυα, ιδίως δε της προϋποθέσεως ότι πρέπει να ασκείται πράγματι έλεγχος όσον αφορά την τήρηση του κοινοτικού δικαίου.

- 10 Στις 24 Ιανουαρίου 1995 το Raad van State van België ανέστειλε, κατόπιν αιτήσεως της VT4, την εφαρμογή της υπουργικής απόφασης. Το εν λόγω δικαστήριο έκρινε ότι ο λόγος ακυρώσεως που αντλούνταν από την παράβαση του άρθρου 2, παράγραφος 2, της οδηγίας ήταν αρκετά σοβαρός και ότι πληρούνταν προϋπόθεση περί σοβαρής ζημίας. Κατά συνέπεια, η VT4 μπορούσε, από την 1η Φεβρουαρίου 1995, να διανέμει το πρόγραμμά της στο δίκτυο τηλεοπτικών μεταδόσεων στη Φλάνδρα και στις Βρυξέλλες. Ακολούθως, με απόφαση της 2ας Μαρτίου 1995, το Raad van State van België επικύρωσε την αναστολή που είχε προηγουμένως διατάξει, οπότε το πρόγραμμα της VT4 μπορούσε να συνεχίσει να διανέμεται στο δίκτυο μέχρι την έκδοση της αποφάσεως του Raad van State van België επί της κυρίας δίκης.
- 11 Κατά τη διάρκεια της συζητήσεως ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, έγινε λόγος για την πρόταση που κατάρτισε η Επιτροπή στις 22 Μαρτίου 1995, για την τροποποίηση της οδηγίας (EE C 185, σ. 4), και την οποία αυτή υπέβαλε στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις 31 Μαΐου 1995, συγχρόνως με την έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας [COM(95) 86 τελικό — 95/0074(COD)]. Το ερώτημα που ανέκυψε αφορούσε το ζήτημα σε ποιο μέτρο τα κείμενα αυτά, καθώς και τα προσωρινά αποτελέσματα των διαπραγματεύσεων που επακολούθησαν στο πλαίσιο του Συμβουλίου, μπορούσαν να έχουν επίπτωση επί της αξιολογήσεως της νομιμότητας της υπουργικής αποφάσεως.

- 12 Υπ' αυτές τις συνθήκες, το αιτούν δικαστήριο αποφάσισε, πριν αποφανθεί επί της ουσίας, να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο ερώτημα:

«Έπρεπε, όσον αφορά την ερμηνεία του άρθρου 2 της οδηγίας 89/552/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 3ης Οκτωβρίου 1989, και σε σχέση με το προσωπικό πεδίο εφαρμογής της εν λόγω οδηγίας, να ληφθούν υπόψη, κατά το χρονικό σημείο εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, η έκθεση και η πρόταση της Επιτροπής, της 31ης Μαΐου 1995, που προαναφέρθηκαν, καθώς και το προαναφερθέν κείμενο που ενέκρινε προσωρινά το Συμβούλιο των Υπουργών στις 20 Νοεμβρίου 1995; Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, ποια δεσμευτική σημασία έχουν συνολικά τα διάφορα αυτά κείμενα για την εν λόγω ερμηνεία;»

- 13 Από τη δικογραφία της κυρίας δίκης προκύπτει ότι, με το ερώτημα αυτό, το οποίο υποβλήθηκε πριν από την έκδοση της αποφάσεως της 10ης Σεπτεμβρίου 1996 στην υπόθεση C-222/94, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου (Συλλογή 1996, σ. I-4025), το αιτούν δικαστήριο ερωτά, κατ' ουσίαν, ποια είναι τα κριτήρια για τον προσδιορισμό των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών που εμπιπτουν στη δικαιοδοσία ενός κράτους μέλους υπό την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 1, της οδηγίας.
- 14 Επιβάλλεται να τονιστεί ότι, με την προαναφερθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου, το Δικαστήριο εξέτασε την ερμηνεία που πρέπει να δοθεί στην έννοια της «δικαιοδοσίας» στο πλαίσιο της εκφράσεως «ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί που υπάγονται στη δικαιοδοσία [κράτους μέλους]», που περιέχεται στο άρθρο 2, παράγραφος 1, πρώτη περίπτωση, της οδηγίας.
- 15 Όπως διαπίστωσε το Δικαστήριο στη σκέψη 26 της προαναφερθείσας αποφάσεως Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου, η οδηγία δεν ορίζει ρητώς την έκφραση «ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί που υπάγονται στη δικαιοδοσία του».

- 16 Αφού εξέτασε τη διατύπωση του άρθρου 2, παράγραφος 1, της οδηγίας, το Δικαστήριο συνήγαγε, στη σκέψη 40, ότι η έννοια της δικαιοδοσίας κράτους μέλους, η οποία χρησιμοποιείται στην πρώτη περίπτωση της διατάξεως αυτής, πρέπει να νοείται ως περικλείουσα κατ' ανάγκη μια αρμοδιότητα *ratione personae* έναντι των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών.
- 17 Το Δικαστήριο προσέθεσε, στη σκέψη 42 της προαναφερθείσας αποφάσεως Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου, ότι μια αρμοδιότητα *ratione personae* κράτους μέλους έναντι ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού μπορεί να στηρίζεται μόνο στον δεσμό του με την έννομη τάξη του κράτους αυτού, πράγμα το οποίο καλύπτει κατ' ουσίαν την έννοια της εγκαταστάσεως κατά το άρθρο 59, πρώτο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΚ, το γράμμα του οποίου προϋποθέτει ότι ο παρέχων την υπηρεσία και ο αποδέκτης αυτής είναι «εγκατεστημένοι» εντός δύο διαφορετικών κρατών μελών.
- 18 Επομένως, το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας έχει την έννοια ότι ένας ραδιοηλεοπτικός οργανισμός υπάγεται στη δικαιοδοσία του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένος.
- 19 Οσάκις υφίστανται περισσότερες από μία εγκαταστάσεις του ιδίου ραδιοηλεοπτικού οργανισμού, αρμόδιο είναι το κράτος μέλος στο οποίο ο οργανισμός αυτός έχει το κέντρο των δραστηριοτήτων του. Επομένως, στο αιτούν δικαστήριο εναπόκειται να προσδιορίσει, κατ' εφαρμογήν του κριτηρίου αυτού, ποιο είναι το αρμόδιο κράτος μέλος να ελέγχει τις δραστηριότητες της VT4, λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, τον τόπο όπου λαμβάνονται οι αποφάσεις σχετικά με την πολιτική προγραμματισμού και την τελική σύνθεση των προγραμμάτων που πρόκειται να μεταδοθούν (βλ. προαναφερθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου, σκέψη 58).
- 20 Η *Vlaamse Gemeenschap* υποστηρίζει ότι, προκειμένου να εφαρμοστούν οι σχετικές με την ελεύθερη παροχή υπηρεσιών διατάξεις, δεν αρκεί να είναι ο παρέχων τις υπηρεσίες εγκατεστημένος σε άλλο κράτος μέλος, αλλά πρέπει επιπλέον, όπως προκύπτει από την απόφαση της 30ής Νοεμβρίου 1995 στην υπόθεση C-55/94, *Gebhard* (Συλλογή 1995, σ. I-4165), ο εν λόγω παρέχων τις υπηρεσίες να μην είναι εγκατεστημένος επίσης στο κράτος μέλος υποδοχής.

- 21 Η επιχειρηματολογία αυτή δεν λαμβάνει υπόψη το ότι η δραστηριότητα ενός ραδιοτηλεοπτικού οργανισμού, η οποία συνίσταται στη μόνιμη παροχή υπηρεσιών από το κράτος μέλος στο οποίο ο οργανισμός αυτός είναι εγκατεστημένος υπό την έννοια του άρθρου 2, παράγραφος 1, της οδηγίας, δεν ενέχει, αφ' εαυτής, την άσκηση στο έδαφος του κράτους μέλους υποδοχής μιας δραστηριότητας σχετικά με την οποία πρέπει να αξιολογηθεί αν έχει ή όχι προσωρινό χαρακτήρα, όπως συνέβη στην υπόθεση την οποία αφορούσε η προαναφερθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου.
- 22 Επιβάλλεται επίσης να τονιστεί ότι το γεγονός ότι όλες οι εκπομπές και όλα τα διαφημιστικά μηνύματα προορίζονται αποκλειστικά για το φλαμανδικό κοινό δεν αρκεί προς απόδειξη, όπως ισχυρίζεται η VTΜ, του ότι η VT4 δεν μπορεί να θεωρηθεί ως εγκατεστημένη στο Ηνωμένο Βασίλειο. Πράγματι, η Συνθήκη δεν απαγορεύει σε μια επιχείρηση να κάνει χρήση της ελευθερίας παροχής υπηρεσιών οσάκις δεν παρέχει υπηρεσίες εντός του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένη.
- 23 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας έχει την έννοια ότι ένας ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός υπάγεται στη δικαιοδοσία του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένος. Οσάκις ένας ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός είναι εγκατεστημένος σε περισσότερα του ενός κράτη μέλη, υπάγεται στη δικαιοδοσία του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου έχει το κέντρο των δραστηριοτήτων του, ιδίως δε εκεί όπου λαμβάνονται οι αποφάσεις σχετικά με την πολιτική προγραμματισμού και την τελική σύνθεση των προγραμμάτων που πρόκειται να μεταδοθούν.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 24 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η Γερμανική Κυβέρνηση, η Γαλλική Κυβέρνηση και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπιπτόντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

κρίνοντας επί του ερωτήματος που του υπέβαλε με απόφαση της 14ης Φεβρουαρίου 1996 το Raad van State van België, αποφαινεται:

Το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/552/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 3ης Οκτωβρίου 1989, για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων, έχει την έννοια ότι ένας ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός υπάγεται στη δικαιοδοσία του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένος. Οσάκις ένας ραδιοτηλεοπτικός οργανισμός είναι εγκατεστημένος σε περισσότερα του ενός κράτη μέλη, υπάγεται στη δικαιοδοσία του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου έχει το κέντρο των δραστηριοτήτων του, ιδίως δε εκεί όπου λαμβάνονται οι αποφάσεις σχετικά με την πολιτική προγραμματισμού και την τελική σύνθεση των προγραμμάτων που πρόκειται να μεταδοθούν.

Mancini

Murray

Κακούρης

Kapteyn

Ragnemalm

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 5 Ιουνίου 1997.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος του έκτου τμήματος

R. Grass

G. F. Mancini